No. 927. 1850.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

ZATURDAG, 4 MEI.

AMSTERDAM, 3 Mei.

Gisteren is in vereenigde zitting der beide Kamers, na eene langdurige en soms meer dan gewoon warme discussie de wet op het regentschap aangenomen. Verscheidene sprekers hebben zich tegen die voordragt verklaard; anderen hebben haar goedgestemd, ofschoon zij de voordragt van een ander vorstelijk persoon hadden gewenscht; de meesten namen *pure ac simpliciter* genoegen met het ontwerp. De heer Wijnaendts, de eerste spreker, heeft de wet bestreden, omdat hij Z. K. H. prins Frederik als den geschiktsten persoon tot het regentschap beschouwde. Hij had geen gunstig denkbeeld van het regentschap eener vrouw; en kon daarom niet denken aan de benoeming van H. M. de Koningin tot regentes, hoezeer hij hare buitengewone begaafdheden op hoogen prijs stelde. Hij achtte de benoeming van Z. K. H. prins Hendrik tot regent gevaarlijk, juist omdat hij de naaste meerderjarige erfgenaam der kroon was; het beginsel, waarom het ministerie zijne keus op dien prins had laten vallen. Hij vreesde toch, dat, bij een eventueel regentschap, ambitieuse intriganten den prins zouden kunnen omgeven om hem tot een *coup d'état* aan te sporen, waardoor de erfopvolging, dat is de regten van den minderjarigen koning, zouden kunnen worden geschonden. Hij achtte het derhalve in het belang der rust van het vaderland raadzamer Z. K. H. prins Frederik tot regent te kiezen, omdat hij niet de naaste erfgenaam van den troon is, en bij ontstentenis van mannelijk oir geen belang kan hebben, om zich tot den troon geroepen te zien. De heer Wijnaendts stond alleen in zijne meening.

De heer Engelen, en met hem verscheidene andere sprekers, ofschoon hij blijkbaar liever de Koningin tot regentes had zien voorgedragen, kan zich vereenigen met de voordragt, doch niet met het beginsel, waarop die rust. Hem komt prins Hendrik een geschikt persoon voor, en hij zal daarom zijne stem aan de voordragt niet weigeren; maar hij acht zich ten sterkste verpligt het beginsel te bestrijden, 'twelk het ministerie op den voorgrond heeft gezet, dat namelijk de erfelijkheid der kroon grondwettig op het regentschap behoort te worden toegepast, indien gewigtige redenen zulks niet verhinderen. Inderdaad, de Grondwet heeft de keuze van den regent volkomen vrij gelaten, opdat men naar gelang van omstandigheden de geschiktsten zoude kunnen kiezen. En wat nu de politieke zijde der kwestie betreft, zoo merkt de spreker teregt aan, dat juist het feit, dat een vorstelijk regent is de naaste erfgenaam der kroon van den minderjarigen Koning in plaats van zekerheid gevaar aanbrengt. Dat gevaar beschouwt de spreker niet aanwezig in den voorgestelden regent, die om zijne persoonlijke hoedanigheden zulks uitsluit, maar hij acht zich daarom niet minder verpligt tegen 't beginsel op te komen, opdat men in de toekomst niet gebonden zij.

De heeren van Dam van Isselt, Schooneveld, van Hoëvell, Storm, enz., hebben zich met verscheidene anderen verklaard tegen de wet, omdat naar hun begrip in het belang van het land en in het belang van een minderjarig Koning, alleen zijne moeder, als regentes, de meeste waarborgen geeft, dat de regten der Kroon ongeschonden zullen worden bewaard voor haren minderjarigen Koninklijken Zoon. Zij bestreden daarenboven de voordragt, omdat in het voorstel van wet op het voogdijschap de regten der Koninklijke Moeder niet waren gehandhaafd, en dewijl die voordragt algemeene afkeuring had ondervonden; en daar zij vreesden, dat die voordragt achterwege blijven zou, durfden zij 't niet op zich te nemen om een regentschap goed te stemmen, zoolang er geen vooruitzigt was, dat in de wet op de voogdij de regten der Moeder tegenover de regten van den regent zouden worden gewaarborgd.

De heer Boreel van Hogelanden zou alleen om deze laatste reden de voordragt van den regent, die hij allezins goedkeurt, verwerpen.

Ziedaar de hoofd-argumenten, waarop de voordragt is bestreden. Zij is evenwel met eene groote meerderheid aangenomen, zoo als wij bereids in ons nummer van gisteren hebben medegedeeld.

De beraadslaging heeft tot twee incidenten aanleiding gegeven, die de levendigheid der discussie niet hebben verminderd. De heer Groen heeft zijne nota willen verdedigen, die wij gisteren hebben medegedeeld, en waarin hij op eene grondwets-herziening aandringt. Behalve dat zijn voorstel in alle opzigten onaannemelijk is, was daarenboven zijne redevoering geheel buiten het in behandeling genomen onderwerp. De president der Kamer was dus in zijn regt met hem herhaalde malen tot de orde der discussie te roepen. Maar de vasthoudendheid van den heer Groen van Prinsterer, als hij een denkbeeld heeft opgevat, is bekend. De Kamers schijnen evenwel in de excentriciteit van zijn voorstel zooveel schik gehad te hebben, dat zij hem met 50 tegen 48 stemmen hebben veroorloofd zijn thema naar hartelust te verdedigen. Intusschen het pleidooi kon geen ander gevolg hebben, dan een niet onaanzienlijk tijdverlies, omdat de spreker zijne meening niet door een voorstel had trachten tot resultaten te brengen. In alle geval, al hadde hij ook een voorstel gedaan, het zoude zeker met algemeene stemmen zijn verworpen geworden. De redevoering van den heer Groen kan dus niet anders beschouwd worden dan als eene voorlezing. Maar dan vragen wij andermaal aan den heer Groen welk denkbeeld hij zich van de Kamer maakt. Beschouwt hij haar als een wetgevend ligchaam, of wel ziet hij daarin slechts eene vergadering van geletterden, waarin men *de omni scibili* spreekt?

Het tweede incident werd veroorzaakt door de klagt van de heeren van Dam van Isselt en Schooneveld, dat de discussie daags te voren door de meerderheid gesmoord was. Indien zulks waar was, zouden wij met hen protesteren, want daarin zouden wij zien eene verkrachting der regten van de minderheid. De heer van Hall evenwel heeft op eene zoo duidelijke wijze aangetoond, dat die klagt van allen grond ontbloot was, dat de prikkelbare heer van Dam van Isselt, blijkbaar beledigd, gemeend heeft zich te mogen wreken door spijtige aardigheden, die de heer van Hall wijsselijk onbeantwoord heeft gelaten.

Aan het volgende, dat ons door een vriendenhand is toegezonden, ruimen wij gaarne een plaats in:

»Daar te verwachten is, dat weldra aan de Staten-Generaal de reglementen op het beleid der Regering in de Overzeesche Bezittingen zullen worden aangeboden, heeft de heer P. van Swieten, laatstelijk fungerend Secretaris-Generaal bij het ministerie van kolonien, te regt oordeelende, dat over eene aangelegenheid van dat gewigt niet te veel licht verspreid zou kunnen worden, de slotsom zijner beschouwingen over dat onderwerp bekend gemaakt in een geschrift, onder den titel van: *Proeve van een ontwerp van wet op de uitoefening van het Gezag in Nederlandsch Indie.*

»Dezelfde overweging van het nut om een zoo gewigtig onderwerp zooveel mogelijk toe te lichten, heeft ons ook bewogen, om, zonder in eene beoordeeling van die *Proeve* te treden, eenige in dat geschrift voorkomende gewigtige punten nader te beschouwen.

»De schrijver gaat uit van de overtuiging, dat hervorming en meerdere vrijheid in Indie noodig zijn, wenscht echter, dat die vrijheid verstandig en consequent zij; hij hoopt en vertrouwt, »dat ook Indie eenmaal vrij zal »zijn, niet door gewelddadige afscheuring, maar door »eenen zachten overgang van afhankelijkheid tot maat»schappelijke aanverwantschap; — aan Nederland ver»bonden door gemeenschappelijk belang, door liefde en »erkentelijkheid, gelijk een mondig geworden pupil aan »eenen zorgzamen en liefderijken voogd, die zijnen kwee»keling in kennis en beschaving opgevoed hebbende, »hem aandeel in zijne zaken geeft."

»De schrijver wijst verder op de tot dat einde na te volgen beginselen, welke hij beschouwt als: »de voor»waarden, waarop het voortdurend bezit van Indie steunt, »de voorwaarden, waarop de Voorzienigheid ons dat klei»nood heeft toevertrouwd; want wij zullen eens reken»schap hebben af te leggen van onze verrigtingen in »Indie; voor volken evenzeer als voor individu's breekt »eenmaal de dag van het oordeel aan; laten wij zorgen, »dat op dien tijd onze handelingen *voor*, en niet *tegen* »ons getuigen."

»Met een waar genoegen herhalen en schrijven wij deze woorden ter neder; zij duiden aan een diep inzigt in de *ware* behoeften van Indië, zoowel als de steeds meer en meer zich verspreidende overtuiging, dat de Indische volkeren niet meer overheerscht, en tot uitsluitend voordeel van Nederland geëxploiteerd moeten worden; maar voortaan uit den staat van onderwerping tot dien van aangenomene kinderen overgaan, door ons onderwezen, opgeleid en gevormd worden; ten einde eenmaal als jongere leden in onze maatschappij te worden opgenomen, en *een* groot en sterk ligchaam met ons uit te maken.

»De overweging hiervan behoort op den voorgrond te staan bij de ontwerping der nieuwe wetten en reglementen voor de bezittingen van Nederland in O. Indië daar te stellen.

»De schrijver der *Proeve* heeft die bij zijn ontwerp in het oog gehouden; dit kan edoch niet gezegd worden van vele ontwerpen en voorstellen, door andere schrijvers wordende voorgedragen, welke, ofschoon nuttig en doelmatig op zich zelve, en, voor eene aan vrijzinnige instellingen gewende maatschappij ook volkomen geschikt, evenwel naar den toestand der maatschappij in O. Indië niet berekend zijn, en derhalve daar te lande het daarvan verwacht wordende nut niet zullen stichten, maar veeleer voor ons gezag en bestaan gevaarlijk kunnen worden.

»De Nederl. O. I. gewesten, vooral het eiland Java, het meest belangrijke van allen, voor Nederland ten minste, zijn sedert zoo vele eeuwen eerst door de eigene vorsten tijrannick, en later door het Nederlandsche Bestuur willekeurig beheerscht, en in onderdanigheid gehouden, dat volstrekt oppergezag bij den Regent, en diepe onderwerping bij de Onderdanen aan de orde van den dag, en in het begrip der bevolking ingeworteld zijn.

»Men wil hiermede dien toestand geenszins goedkeuren of trachten te bestendigen; maar alleen daarop wijzen als een bestaand feit, ten bewijze, dat de nieuwe inrigtingen, welke nu zoo velen voor O. I. vorderen, boven het begrip van de leden der maatschappij, de overgroote meerderheid, ten minste 499,500, zijn.

»Het eerste, het noodzakelijkste, waarmede voor alles begonnen moet worden, is, de volken der genoemde gewesten, die over het algemeen goedaardig, geduldig en gemakkelijk te leiden zijn, te onderrigten, te onderwijzen en op te voeden; zoo doende hen tot een later genot van vrijheid en staatkundige regten langzamerhand voor te bereiden, en in afwachting daarvan voorloopig als kinderen te beschouwen en welwillend te regeren.

»Den Gouverneur-Generaal wordt met het beheer over die gewesten een zeer uitgebreid gezag in handen gegeven, een uitgestrekt vertrouwen geschonken; hij kan in die betrekking gewigtige uitstekende diensten bewijzen; daarentegen ook groote verliezen en rampen veroorzaken. Uit dien hoofde behoort de keuze tot die hooge waardigheid voorzigtig te wezen; maar eens geschied zijnde, het aan die betrekking verbondene vertrouwen ook in ruime mate geschonken te worden. Dien tengevolge behoort het gezag van den gouverneur-generaal krachtig en uitgebreid te wezen, en hij in den vollen zin des woords Regent te zijn, met eene zeer ruime magt, en zouden o. a.: de bevelen door den minister van kolonien volgens art 30 der *Proeve* te geven, steeds namens den Koning behooren uitgevaardigd te worden.

»Het door den Schrijver der voormelde *Proeve* aangevoerde wegens de zamenstelling van den Raad van Nederl. Indie, zoowel als de uitweiding omtrent de eigenaardigheid aan de Indische dienst verbonden, de intelligentie van ambtenaren en officieren uitbreiden, moet volkomen beäamd worden. Ook de heer *Mr. A. A. van Vloten* heeft in een geschrift, getiteld: *Proeve van een ontwerp van wet op het beleid der Regering in Nederlandsch-Indie* (*) aangetoond de ongelukkige zamenstelling van dien Raad, die veeleer tot belemmering, dan tot steun der Regering dient.

»De hoogst gebrekkige inrigting van den Waterstaat, en het burgerlijk bouw-departement, en de vervallen staat, waarin zich dientengevolge 's lands gebouwen,

(*) Uitgegeven te 's Hertogenbosch bij Gebr. Muller.

bruggen, wegen, en andere werken bevinden, zoowel als de abuizen en verkeerde handelingen, die daaruit voortspruiten, zijn te algemeen bekend, dan dat het noodig zoude wezen, daarover verder uit te weiden, of in bijzonderheden te treden, dan de Schrijver der onderwerpelijke *Proeve* noodig geoordeeld heeft te doen. Verbetering deswegens is alleen te verwachten van eene geheele verandering in de inrigting van dat departement, en door aan het hoofd daarvan te stellen eenen in zijn vak kundigen hoogen ambtenaar, die niet, gelijk tot dusver het geval is, van eenen administrativen ambtenaar, den Directeur der producten en civiele magazijnen, afhankelijk is; maar, eenen even hoogen rang hebbende, regtstreeks in betrekking tot het hoofd des Bestuurs staat, zoo als gemelde schrijver voorstelt.

»Wij kunnen er ons echter niet mede vereenigen, om aan dien ambtenaar het opperroezigt ook over het Onderwijs op te dragen.

»Men kan een zeer geleerd en knap bouwkundige wezen, zonder daarom het ware begrip te bezitten van het Onderwijs der jeugd, en zonder de wijze, hoe hetzelve doelmatig, en met vrucht, te leiden, naar behooren te kennen. Daarbij moet het Onderwijs in Neerl.-Indie, zoo als hiervoren gezegd is, zich over de geheele bevolking uitstrekken, om dezelve tot een nieuw maatschappelijk leven op te voeden, en te leiden; en wordt hetzelve dien ten gevolge eene zaak van zoo hoog gewigt en uitgestrekt belang, dat het bestuur en toezigt daarvan niet als bijzaak beschouwd kan worden; doch hierover later.

»De aan den gouverneur-generaal te verleenen magt tot uitzetting van personen zal vermoedelijk veel tegenstanders vinden; intusschen moet erkend worden, dat de toepassing van dien maatregel als een noodzakelijk kwaad, tot voorkoming van erger, in sommige gevallen geduld moet worden; de bij het ontwerp der *Proeve* voorgestelde formaliteiten, om tot de uitzetting te kunnen overgaan, leveren vele waarborgen op tegen willekeur, die echter nog eenige vermeerdering zoude behoeven, o. a. de bevoegdheid des aangeklaagden, zich van eenen raadsman of verdediger te bedienen; daar het toch een ieder niet gegeven is, zich zelven te verdedigen; vooral niet voor eene regtbank, en tegen eene aanklagt door eenen hoogen ambtenaar, den Procureur-Generaal uiteen te zetten, en met regtsgronden te omkleeden.

»Een zeer kittelig punt is de kwestie wegens de drukpers. — Gelijk de toestand der maatschappij in O.-Indie is, zijn de schroomelijkste gevolgen te verwachten van de invoering eener drukpers-vrijheid aldaar op de wijze, gelijk die door sommigen verlangd wordt, welke de mogelijke uitwerkselen daarvan waarschijnlijk niet inzien of berekenen.

»Dierhalve zoude men vooraf behooren te onderzoeken, of het invoeren van zoodanige vrijheid in O.-Indië inderdaad noodig is.

»Intusschen heeft de schrijver der onderwerpelijke *Proeve* zoowel, als de heer Mr. A. A. van Vloten in het hierboven genoemde geschrift, genoegzaam aangetoond, dat voor het oogenblik daaraan geene behoefte bestaat.

»En waarom zoude men zich nu aan gevaren, en wel groote gevaren blootstellen, tot erlanging of daarstelling van iets, waaraan geene behoefte, voor als nog ten minste, gevoeld wordt?

»Het herstel van in O. Indie ondervondene grieven kan in de meeste gevallen eerder hier te lande, dan wel in O. Indie verkregen worden, weshalve men die ook hier te lande behoort bekend te maken; men schrijve dus, gelijk de schrijver der onderwerpelijke *Proeve* zegt, over Indië in Nederland, maar niet in Indië.

»Een ander teeder punt is de kwestie wegens de inamovibiliteit des regters; evengenoemd schrijver rangschikt zich deswege naar het gevoelen van den heer Mr. van Vloten, welke die inamovibiliteit alleen voor de leden van het Hooge Geregtshof noodig oordeelt.

»Hoezeer over eene zoo belangrijke kwestie niet kunnende oordeelen, vermeent men evenwel te mogen aanvoeren, dat, ingeval die amovibiliteit noodig bevonden wordt, dezelve zich over alle leden der regterlijke magt behoort uit te strekken, en niet alleen tot de leden van het Hooge Geregtshof te bepalen; omdat, zoo het laatste plaats vond, alsdan het weinige uitzigt der leden van dit Hof op bevordering die betrekking voor velen niet zeer benijdenswaardig zoude maken, en ambitieusen leden der raden van justitie aanleiding geven, te trachten andere ambten te bekomen; zoodat het regterlijke vak dikwijls kundige en waardige mannen zoude verliezen. — Tevens zullen de traktementen der leden van het Hooge Geregtshof behooren vermeerderd te worden, om hen schadeloos te stellen voor het verlies van uitzigt op bevordering tot aanzienlijke posten in andere ambtsvakken, en alzoo de inamovibiliteit hun niet tot nadeel te doen strekken.

»Dat de thans bestaande verhouding van de in O. Indië gestationeerde zeemagt tot de regering aldaar niet overeen te brengen is noch met de eischen van de dienst, noch met de positie van den Gouverneur Generaal als vertegenwoordiger des Konings en Opperbevelhebber, moet erkend worden, en wenschelijk is het derhalve, dat de zeemagt in O. Indie, gedurende haar verblijf aldaar onder de onmiddelijke bevelen van den Gouverneur Generaal worde geplaatst.

»Eene vereeniging der departementen van marine en kolonien, waarvan de schrijver der onderwerpelijke *Proeve* gewaagt, is evenwel niet wenschelijk te achten; omdat beide departementen van te ongelijken aard zijn, om te kunnen verwachten, grondige kennis van beiden ligtelijk in eenen man vereenigd te vinden; ieder derzelve aanhoudend eenen minister ten volle zal kunnen occuperen, en beiden voor Nederland van te hoog gewigt zijn, om die door verdeelde leiding en opzigt aan verwaarloozing bloot te stellen.

»De door den schrijver voorgestelde afschaffing der pachtingen van de bazaars, waardoor de inlanders aan drukkende knevelarijen der Chinezen onttrokken zullen worden, zal algemeene goedkeuring vinden. Een begin is daarmede ook reeds gemaakt, hebbende het Indische Gouvernement de heffingen op den verkoop van rijst afgeschaft, en worden de weldadige gevolgen daarvan bereids bespeurd in eene beduidende vermeerdering van aanvoer van rijst tot verkoop op de bazaars.

»Tegenspraak zal daarentegen ondervinden de door den schrijver voorgestelde bijbehouding der pacht voor den verkoop van opium- en van het zoutmonopolie.

»Intusschen vordert de billijkheid te erkennen, dat de invoer, verkoop en het verbruik van opium niet te weren is; de uiterst strenge bevelen der regering van China hebben immers den sluikschen invoer daarvan, op uitgebreide schaal gedreven, in dat rijk niet kunnen beletten; zoolang dierhalve de bereiding van opium in Bengalen niet verboden, en in dat artikel een zoo uitgebreide winstgevende handel gedreven wordt, helpt een bepaald verbod tot invoer niets; terwijl de hooge prijs en hooge pacht in ieder geval nu het artikel zeer duur maakt, dierhalve het verbruik en dien ten gevolge ook de euvele gevolgen daarvan beperken, zoodat de pacht, terwijl zij beduidende inkomsten aan de schatkist verschaft, tevens als eene, het misbruik werende belasting beschouwd kan worden.

»Dat het zoutmonopolie of voornamelijk de wijze van verkoop van dat artikel, den inlander drukt, valt niet tegen te spreken; evenwel ligt de druk niet zoo zeer in het monopolie, als wel in den gedurig hooger opgevoerden prijs; en bijzonderlijk in de niet genoegzame verspreiding van verkooppakhuizen, waardoor de inlander genoodzaakt wordt, het weinige, dat hij daarvan behoeft, ver te gaan halen, of wel tegen enorme prijzen van slijters in het klein te koopen. Men beginne alzoo, die verkoopplaatsen zoo veel mogelijk te vermeerderen, stelle ook aan het Zuiderstrand, waar zulks doenlijk is, pannen tot zoutbereiding daar; ten einde den inlander op die wijze in de gelegenheid te stellen, om het noodige overal nabij te kunnen bekomen, waardoor het debiet tevens waarschijnlijk zal vermeerderen; onderzoeke wijders naar betere en goedkoopere wijze van bereiding van het zout, waartoe men zegt, dat aan het Indisch Gouvernement voorstellen zijn gedaan; als wanneer welligt tot vermindering van den prijs van het zout zoude kunnen worden overgegaan, zonder dat de opbrengst van het monopolie zou verminderen.

»Ten slotte valt thans nog een punt te beschouwen, dat het voornaamste van alle is, en de grondslag onzer toekomstige inrigtingen moet uitmaken; indien het gezag van Nederland in Oost-Indie van langen duur zal zijn.

»De schrijver der onderwerpelijke *Proeve* zegt bij gelegenheid der behandeling van de drukpersvrijheid in Indie: »Verbeter de Indische maatschappij op eene ge»leidelijke wijze, maar niet door schokken, beschaaf er »de opvoeding, verhoog de zedelijkheid, vermeerder er »de kennis, alvorens gij haar spreekt van staathuis»houdkundige beginselen, van staatkundige regten, welke »zij niet kan begrijpen, maar die haar kunnen opwin»den, en tot opstand brengen."

»Zoodanig behooren inderdaad de bedoelingen te wezen en daarheen de handelingen, en te nemen maatregelen der Regering te strekken; en als middel daartoe moet het onderwijs dienen.

»Uit dien hoofde toestemmende wat genoemde schrijver met betrekking tot het onderwijs zegt, en voorstelt, wenschen wij dat de zaak van het onderwijs in Oost-Indie als hoofd-, en niet als bij-zaak beschouwd, en bij eene wet worde geregeld.

»Intusschen mag men zich niet verheelen, dat de middelen der Regering te kort zullen schieten, om aan de scholen en inrigtingen van onderwijs al die uitbreiding te geven, welke noodig is, en gevorderd wordt, om de voordeelen daarvan overal over de millioenen Inlanders, onder de Nederlandsche heerschappij levende, te verspreiden; het volk moet hier te gemoet komen.

»De Regering kan regtstreeks niet wel meer doen, dan voorschriften geven tot goede inrigting en bevordering van het onderwijs, hier en daar, b. v. op de hoofdplaatsen, scholen daarstellen, ook tot aanmoediging der oprigting van partikuliere scholen subsidien verleenen; maar de Regering kan ook nog onmiddellijk krachtig medewerken, namelijk een beroep doen op het volk, om tot ondersteuning harer voornemens te hulp te komen tot verbreiding van het onderwijs in Oost-Indie. Zoodanig beroep zoude zoo veel te meer uitwerken, omdat het tevens zoude strekken tot wegneming van het algemeen bestaande en vastgewortelde begrip, dat de Regering tegen de beschaving der Inlanders is ingenomen.

»De Regering noodige dierhalve het volk, onderwijzers, geestelijken, en allen, die zich aan het edele werk der beschaving van de volken in O. Indie willen toewijden, daartoe uit, en kome hun, die door gebrek aan genoegzame middelen verhinderd worden hunne roeping daartoe te volgen, zoo veel mogelijk met voorschotten, vrijen overtogt als anderzins te gemoet.

»Het volk van zijnen kant behoort de Regering te hulp te komen; het geve aan zoodanig beroep derzelve gehoor, en beijvere zich alles aan te wenden, om over het geheele Nederlandsche gebied in Oost-Indie het onderwijs te verspreiden.

»Op die wijze zal men den Inlander met der daad herscheppen tot Christen, niet slechts, gelijk de schrijver der *Proeve* zich uitdrukt, *zoo niet in naam, dan in wezenlijkheid*, maar zoowel in naam, als in wezenlijkheid.

»Men veroorloove ons bij des schrijvers evengenoemde uitdrukking te blijven stilstaan, eene uitdrukking, die meermalen met betrekking tot de inlandsche bevolking in Oost-Indie gebezigd wordt; zoo vermeent o. a. de schrijver der *Brieven over Eddang, Benkoelen, enz.* (1) pag. 123 »dat onder de leiding van een verstandig en »vaderlijk bestuur de tijd niet verre meer af is, dat »de Javanen *zoo niet Christenen in naam, Christenen* »*bij praktijk zullen worden.*"

»Bij zaken in het gewone menschelijk leven moge het over het algemeen beter wezen, kundig in de praktijk te zijn, dan alleen de theorie te kennen, maar met betrekking tot de godsdienst, het verhevenste voor 's menschen geest en ziel, hoe kan daar een opregt en warm geloof en gevoel, die toch den grondslag moeten uitmaken van den waren handel en wandel des Christen bestaan zonder leer, zonder overtuiging, zonder belijdenis? — hier moet de theorie, bestaande in de onderrigting en *belijdenis van de christelijke leer voorafgaan*, om werkelijke uitoefening derzelve in alle opzigten te kunnen verwachten; de ware christen dientengevolge is, en moet zijn christen, *èn* in naam, *en* in daad; en uit dien hoofde moet, zoo ergens, dan hier toegepast worden het spreekwoord: »die de daad »wil, moet ook de middelen willen."

»Onderwijs alzoo, opvoeding der Indische volken tot het Christendom; ten einde de maatschappij aldaar op eene geleidelijke wijze, en zonder schokken te beschaven, en de zedelijkheid daarvan te verhoogen, moeten de leus zijn van Neerlands Regering en volk daar heen moeten de vereenigde krachten zich rigten, en tot verwezenlijking van dat doel aangewend worden. »F."

Z. M. heeft benoemd tot commissaris van rijkswege bij het entrepôt-dok te Amsterdam, ter vervanging van wijlen den heer Mr. W. F. Mogge Muilman, den heer G. J. Bossevain; en tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Etten en Leur (Noordbrabant), den heer J. C. Clement, thans ontvanger te Terheijden.

STATEN-GENERAAL.

VEREENIGDE ZITTING DER BEIDE KAMERS.

Zitting van Donderdag, 2 Mei.

In deze zitting zijn de beraadslagingen gehouden over het ontwerp van wet nopens het regentschap.

Een aantal sprekers hebben daarover het woord gevoerd, zoowel tot bestrijding van het beginsel der voordragt, als tot hare verdediging. De bestrijders, zonder in eenige persoonlijke quaestie te willen treden, meenden dat het regentschap aan H. M. de Koningin moest worden opgedragen. Velen der verdedigers, schoon niet in allen deele het leidend beginsel, dat de regering ten deze had gekozen, geheel amende, meenden dat er geene overwegende redenen bestonden tot afkeuring van het wets-voorstel zoo als het is liggende, en wezen daarbij tevens op de noodzakelijkheid eener spoedige regeling van het regentschap. De minister van justitie heeft de voordragt breedvoerig verdedigd en de bij maakte hoofdbedenkingen wederlegd, waarna het ontwerp *aangenomen* met 86 tegen 14 stemmen.

Tegen, de heeren: *Duymaer van Twist, Weynaendts, Verwey-Méjan, van Höevell, van Mierlo, Storm, Borsel van Hogelanden, Donker Curtius, van Dam van Isselt, Sloet van Oldhuis, de Fremery, Dommer van Poldersveldt, van Nispen van Sevenaer* en *Lotsy.*

Daarna is de vergadering gescheiden.

EERSTE KAMER.

Zitting van Donderdag 2 Mei.

In deze zitting na afloop der vereenigde zitting gehouden, is het ontwerp van wet, houdende overschrijving van fondsen tot herstel van het Nederl. muntwezen, zonder beraadslaging met algemeene stemmen *aangenomen*.

---

(1) Door den Luit.-Kolonel Nahuijs, uitgegeven te [illegible] bij F. B. Hollingerus Pijpers.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 1 Mei. Heden zette de Wetgevende Vergadering de beraadslagingen over het budget van oorlog voort. Generaal Daumas bestreed in hoofdstuk 34 de onteigeningen in Algerie, ten bedrage van 400,000 fr. Volgens hem is die bepaling niet alleen tegen het belang der inboorlingen, maar zelfs tegen dat der Europesche kolonisten, die door zulke onteigeningen zonder schadeloosstelling eene groote onregtvaardigheid ondergaan. De Vergadering vereenigde zich met dit gevoelen.

Dezelfde spreker bestreed eene tweede voorgestelde bezuiniging van 4 millioen 500,000 fr. in hoofdstuk 36 op de landbouwkundige kolonien in Algerie. Zijn gevoelen werd door Berryer bestreden en door generaal d'Hautpoul ondersteund. De bezuiniging werd aangenomen.

De laatste hoofdstukken van het budget van oorlog werden zonder discussie aangenomen. Morgen beraadslaging over het budget van Marine.

— Heden heeft de President der Republiek, met de ministers en de voornaamste leden der meerderheid eene bijeenkomst op het Elyseé gehouden, in welke, naar men verzekert, over het opstellen en voordragen van eene nieuwe kieswet gehandeld is. Ook de vereenigingen der meerderheid hebben bijeenkomsten gehouden, waarin hetzelfde punt besproken is. Over de noodzakelijkheid van zulk eene wet is het ieder eens, doch de redactie daarvan zal nog veel verschil van gevoelen bij de ordelievende partij doen blijken.

De verslagenheid en ontmoediging zijn zoo groot, dat alle middelen, die de partij der orde aanwendde om hare nederlaag te vergoelijken, zonder uitwerking blijven; zij komt er dan nu ook rond voor uit en erkent in hare organen dat zij gevoelig geslagen is. De hardnekkigste optimisten zelfs beginnen duidelijk het gevaar in te zien, waaraan Frankrijk zich blootstelt, en ieder vraagt zich angstvallig af welke maatregelen de meerderheid en de regering zullen nemen om den gang van dit ontzettend leger van vernielers te stuiten, welke op de maatschappij zullen storm loopen; en die vrees voor het toekomstig lot van Frankrijk is des te meer gegrond daar de partij der orde zoodanig verdeeld is, dat zij de zegepraal der socialisten ontegenzeggelijk in de hand werkt.

De uitslag van de verkiezing van het Dep. Saône en Loire is te Parijs nog niet bekend. Men dacht evenwel dat de democratische lijst de bovenhand zou verkrijgen, vermits volgens de laatste tijdingen, de verhouding was van 32 tot 21.000 stemmen. Dit berigt hebben althans de *Estafette* en de *Patrie* uit Mâcon ontvangen.

— Het gerucht eener ministerieele wijziging wint te Parijs veld. In het publiek zijn namen vooruitgezet, doch zij zijn zoo talrijk en vooral zoo verschillend van staatkundige meening, dat het gewaagd zou zijn ze naast elkander te plaatsen. Men vindt er zelfs vele volbloed Montagnards onder. Men wilde dat Dufaure van Lyon naar Parijs was ontboden om een nieuw kabinet te vormen. Sommigen willen nog Victor Foucher, anderen de Persigny met eene portefeuille beladen. Het zijn echter alle slechts geruchten, zonder eenigen grond.

— Het gerucht van den dood van den heer Moreau wordt gelukkig tegengesproken. Die volks-vertegenwoordiger is zelfs zeer welvarend en woonde heden de Vergadering bij.

— Op het voorstel der stedelijke commissie zal het corps sappeurs-pompiers ontwapend worden.

— Heden morgen is aan de barrière St. Jacques het doodvonnis voltrokken aan Aymé, die voor eenigen tijd negen personen door vergif heeft willen doen sterven, dat hij in taartjes had verborgen, die hij hun present gezonden had, en waaraan twee menschen zijn overleden.

MADRID, 26 April. De rust is te Valencia volkomen hersteld.

— De *Gaceta* bevat een staat, door de algemeene directie van de openbare schuld opgemaakt, waaruit blijkt, dat in het jaar 1849 voor eene som van 219,934,263 realen aan schuldbrieven is geamortiseerd.

ENGELAND.

LONDEN, 1 Mei. Heden ochtend ruim 8 ure is H. M. de Koningin gelukkig bevallen van eenen zoon, haar zevende in leven zijnde kind.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 2 Mei. De bisschop van Ermeland heeft betreffende de eedaflegging gehandeld in overeenstemming met de bisschoppen van Munster, Trier en Breslau.

— Men meldt uit Frankfort dat het bestaande Congres te Gotha niet tot stand zal komen; het heeft schipbreuk geleden op de tegenkanting van Hessen; overigens hadden ook de andere Staten weinig lust daarin.

— De verlenging van het *interim* wordt uit Frankfort tegengesproken, en uit Berlijn bevestigd.

— Men schrijft uit Bern 30 April, dat de algemeene aandacht gespannen is tegen den 5 Mei, den dag waarop de verkiezingen aldaar zullen plaats hebben. Het resultaat is gemakkelijk te voorzien. Het toekomstig bestuur zal in den nieuwen grooten raad eene sterke oppositie vinden, die hem het regeren zeer moeijelijk, zoo niet onmogelijk zal maken; want van de 230 leden, waaruit die raad bestaat, zullen er 90 of 100 liberalen zijn. Dan zal met kracht van petitien eene herziening der constitutie geëischt worden, en de woelingen zullen weder beginnen, daar zij slechts van terrein veranderd zijn.

— De Fransche en Duitsche uitgewekenen Felix Pyat en Engelsmann hebben dezer dagen te Lausanne elk eene redevoering gehouden bij gelegenheid der begrafenis van een arbeider, die zich opgehangen had. In die redevoeringen wordt de zelfmoord verontschuldigd en aan het koningschap toegeschreven.

— De eene staatkundige uitgewekene na den andere wordt uit Zwitserland verdreven, wegens onwaardig gedrag, landlooperij, vervalsching van papieren, verduistering van gelden en diefstal.

— Bladen van Moskou melden den dood van Prinses Maria van Georgie, de echtgenoot van den laatsten Vorst van Russisch Georgie, Georgius XIII. Zij was geboren te Tiflis den 26 October 1769.

ERFURT, 30 April. Aan de tamelijk duistere boodschap van den raad van bestuur is eene zeer uiteenloopende opvatting te beurt gevallen. Velen beweren dat deze onbepaalde verdaging aan alle twijfelingen voet geeft. In het gewigtigst oogenblik, des avonds voor het sluiten dier duistere verhandelingen, werden dezelve aan de contrôle van het Parlement onttrokken. Dit is echter niet alles. De plaats, waar de erkenning van het constitutie-werk" in deszelfs voltooijing" gewenscht wordt, is zeer duister. Hier is eene uitlegging mogelijk zoowel in den zin van Camphausen, als in den zin van Stahl. Een beschroomde stijl is zelden de voorbode van eene doortastende staatkunde! De meesten keeren huiswaarts met lange gezigten.

BERLIJN, 1 Mei. Uit eene geloofwaardige bron verneemt men, dat den 8 Mei alhier in Berlijn een *congres der unie-vorsten* zal geopend worden. Er zal een *protest* worden uitgevaardigd daartegen, dat van een indmiddels van den kant van Oostenrijk naar Frankfort uitgeschreven congres de beteekenis eener *Bonds-Vergadering* wordt gehecht, en op dusdanige wijze door Oostenrijk *het oude regt van voorzitting* uit den Bond van 1815, eigenmagtig weder hersteld en in oefening gebragt zou worden.

FRANKFORT, 1 Mei. Nadat de uitnoodiging van Oostenrijk om gevolmagtigden uit alle Duitsche staten herwaarts te beroepen door Pruissen was afgeslagen, en zulk eene oproeping alzoo niet door de Bonds-commissie konde plaats hebben, zoo heeft Oostenrijk zich thans onmiddelijk tot de regeringen der afzonderlijke staten gewend en hen krachtig aangemaand om onmiddellijk hunne gevolmagtigden naar Frankfort te zenden. De bedoelde nota is gisteren bij de Bondscommissie ingekomen en heeft door hare nadrukkelijke taal een grooten indruk aan de Pruissische zijde te weeg gebragt. Men wil thans weten, dat dit congres van gevolmagtigden den 10 Mei zal plaats hebben.

WEENEN, 28 April. De liberale bladen te dezer stede zijn aangemaand geworden om bij het spreken over de kerkelijke kwestien meer matiging in acht te nemen. Men verneemt dat alle met zielzorg belaste priesters door de geestelijke overigheid tot eene bijeenkomst zijn uitgenoodigd geworden, waarvan het doel niet bekend is. Heden is het programma uitgegeven van een nieuw politiek dagblad, uitgaande van het katholijke standpunt. De fondsen zullen gevonden worden door 5 pCt. aandeelen van 100 fl. C. M. Het blad komt in het licht, zoodra er 300 aandeelen geplaatst zijn, en houdt na verloop van 2 jaren op, indien de onderneming geen voordeel oplevert. De voorbereidende werkzaamheden zijn opgedragen aan Past. Poppenberger en aan den heer J. B. Altmann.

— De geruchten, dat de staat van beleg binnen weinige weken zal opgeheven worden, winnen veld. Men brengt daarmede in verband de aanstaande vermeerdering der bezetting van deze hoofdstad tot op 40.000 man.

— Van de Oostenrijksche grenzen wordt gemeld, dat de Oostenrijksche troepen naar het binnenste des lands zijn teruggetrokken.

ITALIE.

De *Gazette de Lyon* herhaalt eenige der treffende bijzonderheden, reeds door ons gemeld aangaande den invloed, dien de tegenwoordigheid van Pius IX te Rome op den geest van het Fransche leger uitoefent. De eerbied en toegenegenheid, die alle soldaten den H. Vader toedragen, grenzen aan het ongeloofbare, en geven dikwijls aanleiding tot uitboezemingen van gehechtheid, die inderdaad opmerkelijk zijn. De H. Vader zeide bij gelegenheid van het plegtig gehoor aan de officieren verleend: »Ik heb Frankrijk, de oudste dochter der Kerk altoos bemind; maar thans bemin ik het nog meer; het heeft een onvergankelijk regt op mijn hart verworven." Deze woorden hebben bij het geheele leger eene onbeschrijfelijke geestdrift opgewekt.

Thans deelen de dagbladen eerst het antwoord mede, hetwelk de H. Vader aan het diplomatenkorps gegeven heeft op deszelfs gelukwenschingen ter gelegenheid van zijne terugkomst. Hetzelve luidde als volgt: »Gij, mijne heeren, zijt mijn gezelschap en mijn troost geweest in dagen van kommer en beproeving; thans zijt gij mijne vreugde en mijn roem. Terwijl ik u dank zeg voor de door u betoonde belangstelling, bij de gebeurtenissen die elkander zoo snel hebben afgewisseld, betuig ik u tevens mijne dankbaarheid voor uwe deelneming in hetgeen thans plaats heeft, welke mij de zekerheid verschaft, dat uwe ondersteuning mij ook in het vervolg nooit zal ontbreken. Betuigt aan uwe Souvereinen mijne erkentelijkheid voor al wat zij voor den Heiligen Stoel gedaan hebben, en geeft hun de verzekering dat ik steeds voor het behoud des vredes van Europa en van geheel de wereld blijf bidden. Mijn vurige wensch is, dat de zegen des Almagtigen op u allen, en op de volken die gij vertegenwoordigt, nederdalen moge, opdat zij, door deze genade gesterkt, in hun midden de zaak van het geloof op den geest der ongodsdienstigheid, en die van orde en rust op den geest van wanorde en regeringloosheid mogen zien zegevieren."

De Sardinische minister van binnenlandsche zaken heeft aan de Kamer van Afgevaardigden de aanstaande komst aangekondigd van het Italiaansch legioen, onder bevel van kol. Monti de Brescia, die voor de zaak der Hongaren gestreden heeft. Dit legioen zal in Sardinie garnizoen houden. De Romeinsche gen. Giuseppe Galletti heeft aan den Koning verlof verzocht om op hetzelfde eiland eene volkplanting van uitgewekenen te stichten, en de daartoe noodige fondsen aangevraagd. Sardinie is zeer trouw aan den Koning, en zou in geval van nood eene veilige schuilplaats voor den vorst kunnen opleveren.

BELGIE.

BRUSSEL, 2 Mei. Gisteren heeft de Kamer van Vertegenwoordigers artt. 11 tot 20 van het ontwerp van wet op het middelbaar onderwijs aangenomen. Fontaines, Loos en Delehaye hebben hunne voorgestelde amendementen op art. 11 ingetrokken.

— De Senaat is tegen Maandag 13 Mei bijeengeroepen.

— Te Dinant zijn in een tuin geraamten van kolossale dieren gevonden. Een geleerd natuurkundige meent, dat zij tot het geslacht der beeren, wilde zwijnen en herten behooren.

— Te Antwerpen is het gedenkteeken voor den jeugdigen Rotterdamschen schilder Pieter Molijn onthuld, in tegenwoordigheid van een aantal daartoe bijeengekomen kunstvrienden.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 3 Mei.

ONDERTROUWD (2 Mei): W. C. Berkhout met M. H. Rodenberg. - A. S. van Westerhooven met J. C. M. E. Stoetz. - J. Sluiter met M S. H. ten Cate. - D. A. Büchler met D. J. Rietveld - J C. A. Berkenkamp met A. M. Störtzer. - E. J. Heyne met C. C. de Veer. - F. Daniëls met J. J. Schouten. - B. Wijsman met C. D. van Houten. - W. de Waal met P. C. A. van Driest.

GETROUWD (1 Mei): J. A. Robert met C. A. de Boer. — (2 Mei): J. D Nieuwenhuyzen met C. de Raadt. - P. Cordua met N. Verbrugge. - J. H. Neumen met A. C. P. E. Theunisz. - J. A P. Le Clerc met A. Limpers.

BEVALLEN (1 Mei): J. van Nierbeck, geb. Giroldi, D. — (2 Mei): H. Nuwendam, geb. Roghé, D. - H. M. W. S. Jas, geb. de Ranitz, D.

OVERLEDEN (29 April): J. C. Fock, 29 j. - A. Blom, wed. J A Schmetterling, 80 j. — (30 April): J. B. Backhuys, 3 w. - M. de Vries. - J. J. Bertina, wed. J. J. du Maine, 73 j.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 3 Mei.

De gisteren in veiling geweest zijnde 201 en 14 bundels Noordwestkust Walvisch-Baarden zijn opgehouden tot ƒ110, en de 24 bundels Zuidzee-Baarden verkocht tot ƒ105.

Gisteren zijn in veiling verkocht 340 v. Surin. Suiker van ƒ19¼ tot 23½

In de gisteren te Rotterdam gehouden Thee-veiling zijn 271 koopen verkocht en 479 koopen opgehouden. De prijzen liepen als volgt: Congo van 79 tot 102 c., finest Congo 90 a 106 c, fine Souchon 113 a 122 c., finest Padra Souchon 115 a 138 c., finest Seented Chulan 95 a 97 c, Superiuere Souchon Congo 90 c., Superieure Pecco Congo 85 a 92 c., supperieure Souchon 133 a 138 c.

GRAANMARKT.

Tarwe tot vorige prijzen met minder handel, verkocht: 130 ℔ b. Poolsche ƒ285; 128, 129 ℔ dito ƒ268, 270; 130 ℔ n. Geld. ƒ222; 124 ℔ n. Vriess. ƒ200; 127 ℔ n. Nord. ƒ200.

Rogge ƒ2 a 3 hooger met goeden handel: 118 ℔ Gedr. ƒ139;

123 ℞ Hannoversch *f* 136; 120, 122 ℞ Pruiss. *f* 150, 155; 123 ℞ grove dito *f* 155.

Garst tot vorige prijzen met veel handel: 117 ℞ Deensche *f* 122; 106 ℞ Manheimer *f* 106.

Haver en *Boekweit* zonder handel.

Op 9 vaten Olie dadelijk 74; Sept., Oct. en Nov. 58 £. *Raapolie* op 6/w. *f* 50; Vliegend *f* 49, 8½; Sept. en Oct. *f* 34¼, ¾; Nov. en Dec. *f* 34¾, 5. *Lijnolie* op 6/w. *f* 31¾; Vliegend *f* 30¼; *Hennepolie* op 6/w. *f* 37¼. *Raapkoeken* *f* 52, 56. *Lijnkoeken* *f* 6½, 9½.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		2 MEI 4½ u. gebl.	3 MEI 4½ u.			gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		$55\frac{3}{16}$	55¼	à	$55\frac{5}{16}$	55¼
Dito Dito	3	64⅞	65			
Dito Dito	4	$85\frac{13}{16}$	85⅞		86⅛	
Dito Obligatien O T.	4	84⅝	84⅝		84⅞	
Amortis. Syndic.	3½	87¼				
Handel-Maatschappij	4½					
Aand. Rijn-Spoorweg	»		89½			
Aand. Holl. S. M.						
Obligatien	»	96¾	96¾		97	
BELGIE, Obligatien 1844	»	83½				
Cert bij de Belg. Bank	2½					
Dito bij Rotsch. en Volksv	»	46⅜	46⅜			
SPANJE bij *Ardoin* £ 85	5	$12\frac{11}{16}$	12⅝		$12\frac{11}{16}$	
Dito Dito » 510	»	$12\frac{13}{16}$	$12\frac{13}{16}$		12⅞	
Dito Onbep. Stukken	»	$12\frac{5}{16}$	$12\frac{5}{16}$		12⅜	
Dito	3	36¾	36¾		36⅞	
Dito Binnenl. 2400 P.	»	29½	29½		29⅝	29½
Coup. *Ardoins*		$8\frac{1}{16}$	$7\frac{13}{16}$			
Passive						
Fransche Uitgest.			3½			
PORTUGAL te Londen 5 pCt. nu 4		$34\frac{13}{16}$	$34\frac{15}{16}$		$35\frac{3}{16}$	35⅛
Dito Dito	»	$35\frac{7}{16}$	$35\frac{7}{16}$		35⅝	$35\frac{9}{16}$
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	103½	103½		103⅞	
Dito Dito 1828 en 1829			103¼		103½	
Cert. bij d°. 1831 en 1833	»	93¼				
Dito bij *Hope*	4	85½	85⅜			
Dito bij *Stieglitz en C°.*	»	84⅞				
Dito bij id. 5de Serie	4		84¼			
Cert. te Hamburg	5					
Inschrijving in Assignat.	6					
Cert. van dito	»	63½	63⅝			
POLEN, Aand. à fl. 500	4					
Dito met Lot » 300						
AMERIKA, Bank-Actiën						
FRANKRIJK, Obligatien	3	50½	$50\frac{9}{16}$		$50\frac{11}{16}$	$50\frac{9}{16}$
PRUISSEN, Aand. met Lot. R 50	*f*					
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	74	73¾		74½	
Dito Nieuwe	2½	40	39⅝		39⅞	
Dito Nieuwe	5	80⅛	80		8 ⅛	80¼
Ween. Bank bij *Goll en C.*	»	82¾				
Dito	4					
Aand. met Loting fl. 500	*f*					
Nieuwe dito » 250	»		278			
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer* 5 pCt.						
BRAZILIE te Londen 1824	5	88⅞	88⅞			
Dito Leening 1843	5					
PERU	4	70	70¼			
MEXICO	5	27½	27¼		$27\frac{5}{16}$	
GRIEKENLAND	5	4¾				
VENEZUELA 6 pCt. nu	2½	3⅝				
NEW GRENADA 6 pCt nu	1½					
ECUADOR			$3\frac{1}{16}$			
Coup. Ecuador	*f*					
Grieken onb.			4⅝		4¾	

Peru uitg. 29⅞; 4½ pCt. Eng. Russ. 94½; Grieken £ 500 4⅜, $\frac{7}{16}$.

Binnenl. fondsen waren over het geheel williger. Van vreemde fondsen zijn Metalieken eenigzins in koers verbeterd; de overige sorten bij weinig affaire meest alle op hunnen vorige koersen. Van Zuid-Amerikaansche fondsen waren Peruanen en Mexic. iets meer gewild.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pc., Prolongatie 2½ pc., Disconto 2 pCt.

Wisselkoers.

2/m. Parijs 56⅝; Zigt Parijs 56⅝; 2/m. Londen 12,02½. Zigt Londen 12,07½; 2/m. Hamburg 35; Zigt Hamburg $35\frac{3}{16}$; 3/m. Lissabon 42⅞; 3/m. Porto 42⅞; 2/m. Petersburg 1,87½.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 2 Mei. Belg. leen. 2½ pc. 49; 5 pc. 97⅝; 4½ pc. 89; Spanje Ard. 5 pc. 12¼; Binnenl. 3 pc. $29\frac{9}{16}$; Coupons —; Rom. Leening —.

PARIJS, 1 Mei. Fr. 3 pc. 54,50; 4½ pc. —,—; 5 pc. 87,50; 5 pc. N. —,—; Schatk. 5,—; Bank-Act. 2080,—; Belg. 1840, 5 pc. 100⅛; 1842, 5 pc. 100⅛; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Holl. 2½ pc. 57¼; Nap. 5 pc. 95,—; Spanje 3 pc. Binnenl. 30¼; 3 pc. Buitenl. —; 5 pc. Act. Rente —; Piem. Leen. 1834 —,—; 1849 —,—; Rom. leening 77¼.

MADRID, 26 April. Act. Sch. 3 pc. 30⅛; id. 5 pc. $12\frac{9}{16}$; Uitgest. Sch. $3\frac{15}{16}$; Coupons 7¼.

WEENEN, 29 April. Met. 2½ pc. 49¼; (N.) 4 pc 72¼; 4½ pc. 81⅜; 5 pc. 92¼; Bank-Actien 1065; Lot. fl. 500, 170½; id. fl. 250, 107⅝.

BERLIJN, 1 Mei. Schuldbr. 3½ pc. 86⅝; Loten 102¾; Rusl. bij Stiegl. 4 pc. 90¾; Pools. 4 pc 78¼; Loten fl. 200, 95½; id. fl. 300, 123; id. fl. 500, 80½.

HAMBURG, 30 April. Rusl. Engels. leening 104¾. Cert. bij Stiegl. 4 pc. 85½; Spanje, Ard. 5 pc. 9; id. Binnenl. 3 pc 27⅞.

FRANKFORT, 1 Mei. Met. 5 pc. 77½; 4 pc. 60¾, 2½ pc. 41; Bank-Actien 1075; Darmst. Lot. fl. 50, 72; id. fl. 25, 25⅝; Badensche Lot. fl. 50, 51⅜; id. fl. 35, 31¼; Nassaus. 23⅝; Holl. 2½ pc. 55⅝; W. S. 4 pc. 85¾; Sijndic. 3½ pc. 86½.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metalliek	*f* 24,80	a —	Pruissische *f*	34½	a —
Napelsche	25,—	„ —	Spaansche	—,—	„ —
Div. in £St.	12,—	„ —	Hamb. Russ.	37	„ —
Eng. Russen	—,—	„ —	Russ. in Z. R.	37½	„ —
Fransche	56⅜	„ —	„ Pap. „	—	„ —
Belgische	56⅜	„ —	Pools. in Fl.	27¾	„ —

Coup. Portugal d°. 1 Julij 1848, *f* 19,90 per £ 2.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 3 Mei. Aangaande het schip *Adolph Frederik*, kapt. Zwanenburg, van Suriname, herwaarts gedestineerd, met schade te Newhaven binnengeloopen, wordt, volgens brief van den kapitein in dato 27 April gemeld, dat hij van 1 tot 26 April voortdurend stormen had doorgestaan, en waardoor schip en tuigaadje veel geleden had; den 10 April had hij een zware stortzee over boord gehad en daardoor de boot. sloep, watervaten, nachthuis, enz. verloren, zoodat hij door voortdurende storm en tegenwind genoodzaakt was geweest, eene haven op te zoeken, om de geledene schade te repareeren; het schip was overigens vrij digt gebleven en de lading oogenschijnlijk weinig beschadigd.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 2 Mei. R. Williams, Roscomon, (s.) Londen. - O E. Smith, Diana, (s.) id. — Gisteren nog: L. E. Koning, de Stad Almelo, Hull

HELVOET, 2 Mei. W. Coleijer, Magnet, (s.) Londen. - W. Norwood, Columbine, (s.) id. - R. Wood, Three Sons, Newcastle. — Gisteren nog: L. A. Klein, Abeona, Shanghae. - J. Heath, Alkmaar, Newcastle.

UITGEZEILD:

TEXEL, 2 Mei. B. van der Plas, van der Werf, Batavia - M. J. Zeeman, Constantia, Constantinopel. - A P. Schoonhoven, de Visscherij, Londen. - A. Smith, Hope, id. - Th. Carruthers, Paltion Hall, Sunderland. - H. B. Engelsman, Richard, Newcastle. - E. G. Olthoff, Catharina, id.

HELVOET, 1 Mei. J. D. Frost, Rainbow, (s.) Londen.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Kapt. Kleijn, van Shanghae in Helvoet binnen, rapporteert gepraaid te hebben. Den 24 April op 50° 1′ N. Breedte, 3° 1′ W. L. Buitenzorg, Kapt. Henzing, van Rotterdam n. de Kaap de Goede Hoop en Batavia

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

SURINAME, Swart, Braamspunt: 51 v. Suiker, 30 b. Katoen, E. G. Veldwijk; 55 v. Suiker, van Heukelom en Vollenhoven; 62 b. Katoen, Charbon en Zoon; 181 v. Suiker, Order

LONDEN, Pronk, Gesina: 419 kranj. Suiker, Bunge en Comp.

DANTZIG, de Groot Bakker, Katharina: 4,300 schep. Rogge, W. en J. D. Lulofs.

CALLUNDBORG, Visser, vrouw Trijntje: 1,300 ton Garst, Order.

HAMBURG, de Vries, Anna Sophia: 108 k. Suiker, Nederlandsche Suiker-Raffinaderij.

SCHEEPS-VRACHTEN.

KONINGSBERGEN, 26 April. Naar Amsterdam *f* 22¼ a *f* 22 voor Rogge.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 3 Mei, in lading naar

Keulen — H. Bernts, Cölln N°. 4.
„ — W. Dhamen, Vr. Anna Margaretha.
Maintz — G. Riegert, Maintz N°. 4
Manheim — J. Andres, Telemac
Weesel — P. J. Balk, Vr. Rabecca.
Duisburg — J. H. W. van Booven, Emma.
Straatsburg — B. Geiger, Frankfort N°. 4.
Dusseldorp, *Neus* en *Urdingen*. G. Koenen, Niederrein N°. 10.
Frankfort en *Coblentz* — F. W. Timmerman Frankfort N°. 21
Venlo en *Roermond* — J. van Alem Jz. (Beurt L. de Rijk en Comp.) Harmonie.
Maastricht. — P. Wecks, de Stad Maastricht.
's Hertogenbosch en *Maastricht.* A. Verschure, Men Hoopt, Sluit 4 Mei.
Tiel — F. den Hartog, de Vrouw Geertruida.

KEULEN, 2 Mei in lading naar:

Amsterdam — Kapt. Scholten — Köln N°. 2.
Rotterdam — „ Kalfs — „ „ 8.

AMSTERDAM, 1 Mei vertrokken naar:

Dusseldorp, *Neus* en *Urdingen*. H. Polman Niederrein N°. 4.
Dnisbnrg — J. Otten, Johanna.
Weesel — J. Beijer, Wilhelmina.

Rijnhoogte — KEULEN, 2 Mei 9 vt. 4 dm

PUBLIEKE VERKOOPING VAN HUIZEN IN HET O. Z. HEEREN-LOGEMENT,

Op Maandag 6 Mei, 's avonds ten vijf ure.

N°. 1. Een Huis, Tuin en Erve, Heerengracht, N°. 3175.

2. De Loodwit-Fabrijk, met vaste en losse Gereedschappen, benevens Huis, Tuin, enz., (*Erfpachtsgrond*) mitsgaders twee Kampen Lands (*Eigen Grond*), Buiten-Singel, N°. 247.

3. Een Huis, Achterhuis en Erve, Baangracht, N°. 2746

4. Een Huis, Achterhuis, Tuin en Erve, Egelantiersgracht, N°. 3628.

5. Een Huis en Erve, Baangracht, N°. 661.

6. Een dito, eerste Lindendwarsstraat, N°. 5843.

7. Een dito, Pijpenmarkt, N°. 3452.

8. Het Buitenverblijf *Binnenbest*, Rustenburgerpad, N°. 634.

9. Het Buitenverblijf *Stadwijk*, naast Perceel N°. 8, N°. 635.

10. Twee Huizen en een stuk Warmoeziersland, *Elmenhorst*, naast Perceel N°. 9, N°. 636 en 637.

11. Het Buitenverblijf *Muiderberg*, Kuiperspad, N°. 1401.

12. De Warmoezierderij *Rozendoorn*, Hoedenmakerspad, N°. 602 en 603.

ADVERTENTIEN.

(253) Bij de Boekhandelaren Gebr. VERHOEVEN te 's Bosch, C. L. VAN LANGENHUYSEN, ZWEERS & BEUKMAN te Amsterdam en J. R. VAN ROSSUM te Utrecht zijn verkrijgbaar:

VIJF ONUITGEGEVENE BRIEVEN over de opvoeding in Rusland, aan Graaf Rasoumowsky, Minister van het Openbaar Onderwijs, door Graaf JOSEPH DE MAISTRE, 75 bladz. 12°. . . . . *f* 0.40

DE LEIDSMAN DER ZONDAREN, door de GRENADE, 2 deelen 12°. . . . . *f* 1.75

LEVEN VAN DEN H. JOSEPH, gevolgd van eene Noveene en eene Maand aan Hem toegewijd, 288 bldz. *f* 0.70

J. T. BEELEN. COMMENTARIUS in acta Apostolorum, cui integri adduntur textus Græcus et Latinus, tomus *prior* in 4to, cum tabula geograph. ad acta Apostolorum . . . . . *f* 2.00

LE MOIS DE MARIE PAROISSIAL, par l'abbé LADEN, approuvé par Mgr. l'Evèque de Clermont et par l'Archevèché de Malines, 348 pag. 18°. . . *f* 0.60

LES JÉSUITES au Bagne . . . . . *f* 0.20

INSTRUCTIONES S. Car. Borromaei, Franc. Salesii, Alph. Ligorii et Franc. Xaverii, derec ta administratione Sacram. Pœnitentiæ, in 12°. . . *f* 0 55

Bij den Uitgever dezes zijn de volgende nieuwe Werken te bekomen:

LES PAYSANS CATHOLIQUES par le Vicomte Walsh, 2 vol. in 8°. . . . . *f* 5.50

HISTOIRE DE FÉNELON, par le Cardinal DE BAUSSET, 4 beau vol. in 8°. avec portrait et fac-simile. *f* 11.00

MANUALE PIETATIS seu parvum Coeleste Palmetum in quo anima fidelis ad manum habet quidquid ad pietatis incrementum ipsi possit esse auxilio *f* 1.10

TRAITÉ DE LA PREDICATION à l'usage des Seminaires par un Supérieur de Seminaire, 1 vol. in 8°. *f* 2.75

SOUVENIRS LITTERAIRES du petit Seminaire de Paris ou Choix de Devoirs en prose et en Poésie Latines, fait par les élèves de troisième et de seconde au Petit Seminaire de Paris 1838—1849 receuillis et mis en ordre pas l'abbé G. CATHELIN, Chanoine Honoraire Licencie-ès-Lettres, Prefet des Études au petit Seminaire de Paris, 1 vol. in 12° . . . . *f* 1.40

LA VÉRITÉ sur la Loi de l'Enseignement par Mgr. PARISIS, Evêque de Langres . . . . . *f* 0.70

DEMONSTRATION de l'Immaculée Conception de la bienheureuse Vierge Marie, Mère de Dieu, par Mgr. PARISIS . . . . . *f* 0-60

LIBERTÉ, Gratuité et Publicité de l'Enseignement par TIMON . . . . . *f* 0.25

PERSÉVÉRANCE CHRÉTIENNE, ou Moyens d'assurer les fruits de la première communion, par le directeur des Catéchismes de la Paroisse Saint Sulpice à Paris *f* 1.10

(252) Bij M. H. BINGER, te Amsterdam, en alom bij alle Boekhandelaren wordt ingeteekend op

DE WERKEN VAN J. VAN VONDEL,

MET VERKLARINGEN EN AANTEEKENINGEN,

DOOR

Mr. J. van Lennep.

Prachtuitgave met Platen.

Door de hoogte, welke het getal Inteekenaren reeds op den Prospectus heeft bereikt, vindt de Uitgever zich in staat gesteld het werk thans ter perse te leggen, en te verzekeren, dat het, TOT DEN EINDE TOE, geregeld zal worden voortgezet.

NB. *Ingevolge Art. 6 der voorwaarden van den Prospectus is aan de Inteekening vóór het verschijnen der* **EERSTE AFLEVERING** *een bijzonder voordeel verbonden.*

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.